

Nyt fra Blichermuseerne:**Blichermuseet på Herningsholm:**

1. juni - 30. sept. tir.- ons.- tor. 12-16, søn. 13-17. Besøg på andre tidspunkter ring 9626 1900 www.herningmuseum

Blicheregnens museum: Udstillinger:**Særudstilling om Hærvejen på spil.**

Maj-sept. man.- fre. 9-16, lør. - søn. 11-17. For resten af året se hjemmesiden el. ring 8720 5030

Malvinas Hus Spentrup: Udstillinger

1. april til 1. okt. lør. og søn. kl. 14-17. Fra 15. juni til 11. aug. også åbent tir. og ons. 14-17 tlf. 8647 7047
mail: bentogbirthe@mail.tele.dk

E Bindstouw i Lysgaard:

1. juni til 31. august, tirsdage til søndage fra kl. 10-17. Se hjemmeside.
En del af selskabets bogudgivelser kan købes på museerne.

Meddelelser:

I 2011 er det 60 år siden Blicher-Selskabet blev stiftet i København. Vi planlægger for øjeblikket, hvordan det skal fejres. Man kan allerede nu notere sig, hvornår vores forårsmøde finder sted:
Onsdag den 13. april 2011 kl. 19.00
Forårsmøde med generalforsamling i Kompagnisalen i København.
Seminar i september på Skærum.
60-årsfest i oktober

PS.

Vi har flere sæt af Blichers Samlede Værker 33 bd., 1920-34 til salg kun 900 kr. + transporten.

Et sæt der mangler 1. bind og registerbindet kan købes for 400 kr. (kostpris)

Bestyrelsen for Blicher-Selskabet

Formand: Operasanger Erik Harbo
Næstformand: Lektor Helle Frisman
Sekretær og kasserer: Kursusleder James Lerche
Skuespiller Paul Hüttel
Museumsleder Hans Kruse
Museumsdirektør Bent Bang Larsen
Lektor Henrik Ljungberg
Lektor Dorrit Færk Møller
Fuldmægtig Peder Porse
Antal medlemmer: Ca. 370 husstande

Medlemskab: Husstand 150 kr.
Udland 175 kr,
Institutioner: 200 kr.
Giro-nr 409 0780 (reg. nr. 9570)
Blicher-Selskabets adresse:
Havelodden 64, 4000 Roskilde
Tlf 46 37 39 20
mail: erik.harbo@mail.dk
Blichernoter udgives 3 gange årligt
ISSN 1602-2742
www.blicherselskabet.dk

Ak! hvor forandret! og andre Peer Spillemand noveller i en udgivelse fra Gyldendal for 100 år
Siden fundet i arkivet på Statsbiblioteket.

BLICHERNOTER**MEDDELELSER FRA BLICHER-SELSKABET**

December 2010

redigeret af Erik Harbo
www.blicherselskabet.dk

BLICHERNOTER indeholder

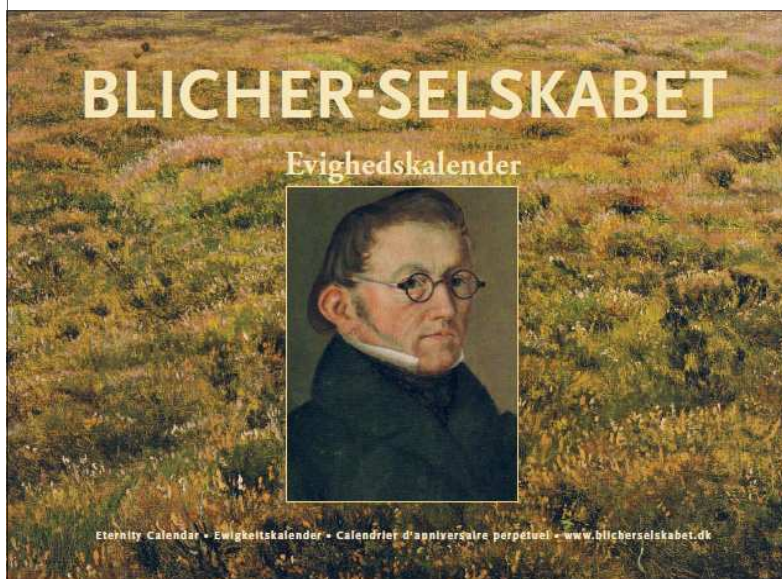
Formanden har ordet: Gå på internettet og bliv vis!
Årsgaver: En *Blicherkalender* og en *Blicher*-dvd til vores medlemmer
Referat af besøget på Frederiksberg slot i forbindelse med Årsfesten, Helle Frisman
Referat af Golden Days og Klassikerdag

Gustav Fröding kendte Blicher, Søren Sørensens

Kender vi ham? om Peder Jensen Kjærgaard (1898-1959)

Brev fra et medlem – *The Trial of Sören Quist?*

Meddelelser:

gange blevet drøftet i selskabets litterære udvalg og i bestyrelsen. Det gjaldt om at finde de noveller, der forelå på alle de fire valgte sprog: dansk, engelsk, tysk og fransk. Vore oversættere var meget villige til at hjælpe os og har oven i købet hjulpet til med oversættelserne af

Årsgave 1**En fødselsdagskalender**

Hvorfor har vi fremstillet en fødselsdagskalender til vore medlemmer og andre interesserede og så endda på fire sprog?

Der står i hvert fald en enig bestyrelse bag. Forslaget kom på bordet allerede for flere år siden – indholdet er i flere om-

artiklerne om Blicher. Også professor Sven Rossel, Wiens universitet, god ven af Blicher-Selskabet, gav en hånd med ved korrekturlæsningen. Men ellers var det Inger og Walter Methlagl fra Hall i Østrig, og Karl Ejby Poulsen, dir. ved Det danske Studenterhus i Paris, der ud fra deres oversættelser gav tilladelser. Det engelske fik vi fra Paula Hostrup-

essens unikke engelske oversættelse af syv Blichernoveller udgivet i 1996 af Blicher-Selskabet på Athlone i London og med hjælp fra den gamle oversættelse *Twelve Stories* udgivet i 1945 i USA af Hanne Astrup Larsen.

Opsætningen af kalenderen har jeg stået for samt udvælgelsen af billeder i samarbejde med bestyrelsen. Mange af billederne har været brugt i andre af selskabets udgivelser gennem de sidste 59 år og ligger i vort arkiv.

Den endelige opsætning er foretaget af designeren Kirsten Sonne, Baghus og trykningen har fundet sted hos offsettrykkeriet Skalko i Taastrup.

Links: prøv på Google at skrive *Twelve Stories* og find alle Blichernovellerne oversat af Astrup Larsen under contents STEEN STEENSEN BLICHER, introduction by Sigrud Undset *THE JOURNAL OF A PARISH CLERK - THE ROBBERS' DEN - TARDY AWAKENING - ALAS, HOW CHANGED! - THE PARSON AT VEJLBYE - GYPSY LIFE - THE HOSIER AND HIS DAUGHTER - MARIE - THE GAMEKEEPER AT AUNSBY - AN ONLY CHILD - THREE HOLIDAY EVES - BRASS-JENS*

Årsgave 2

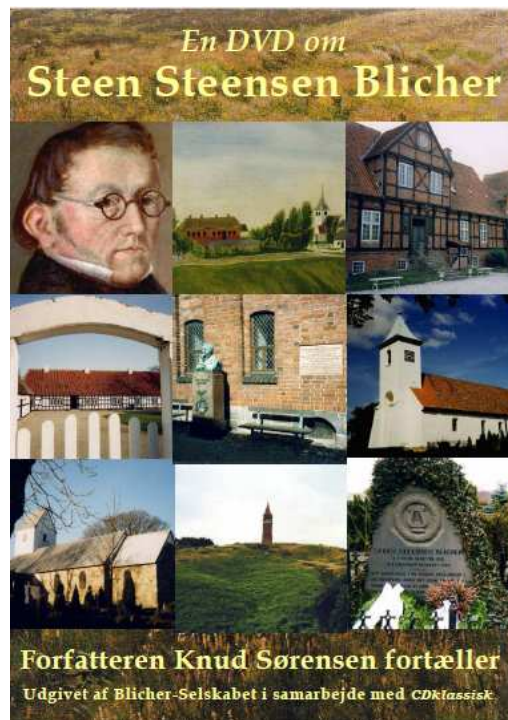
Det er en stor glæde for Blicher-Selskabet at kunne give vore medlemmer en ekstra gave i år. – En dvd af videoen *St. St. Blicher - Forfatteren Knud Sørensen fortæller*. Sidst vi forærede medlemmerne videoen, var ved udgivelsen i 1993, hvor vi også gav 100 eks. til Amtcentralerne til brug i folkeskolen og på gymnasierne.

Den blev også vist på DRtv.

Vi har længe hørt ønsker om at få denne video udgivet på dvd, og nu er den klar. Helt ubeskedent kan jeg fortælle, at jeg fik ideen først i halvfemserne og straks satte mig i forbindelse med forfatteren Knud Sørensen, daværende medlem af bestyrelsen og en af vore bedste Blicherkendere. I 1983 udgav han sin Blicherbiografi *Steen Steensen Blicher*.

Dernæst gjaldt det en henvendelse til Orla Harregaard, medlem af selskabet, ansat på Danmarks Radio og kendt for sine Blicherprogrammer i forbindelse med Blichers 200-årsdag i 1982. Han indvilgede i at være vores tekniske ekspert og sørge for at alle optagelser kom i hus og at filmen blev klippet.

Men først skulle der skaffes penge, og heldigvis var en række fonde og Undervisningsministeriet velvillige, så flere

lertid findes der en note af ham selv, hvor han skriver, at han tog historien, der ikke er fiktion, men fakta fra "an old-time Swedish criminal trial" og at han har flyttet scenen til Amerika. Hvor fandt han historien?

Regitze Rhode gør i en artikel i bogen *Omkring Blicher* rede for en række fremsatte ideer! Twain skulle have læst historien i *Famous cases of Circumstantial Evidence*, N.Y. 1874, hvor *The Case of Søren Quist* gengives. Andre mener, at han har fået historien fortalt i Paris, og endelig mener man, at han der læste den fransk oversættelse af krimien fra 1889 *Une cause criminelle*, der kunne købes i avis kiosker. EH

Formanden fortæller videre om fund i Blicherarkivet på Statsbiblioteket i Århus: Forside fra New York Times søndag 6. feb. 1910. Artikel af Henry G. Leach, Danmark. Overskrift: Was "Tom Sawyer" Danish or American? Why Mark Twain is charged with "Borrowing" (lån) from Steen Steensen Blicher's Story of "The Vicar of Weilby" Det næste bliver at få artiklen oversat!

Facts: Samuel Langhorne Clemens født i 1837 i Hannibal ved Missisipifloden. Bogtrykker, typograf, guldgraver, journalist, foredragsholder og forfatter. *The Adventures of Tom Sawyer* 1876, *The Adventures of Huckleberry Finn* 1884. Død 1910.

haft tilknytning til eller har været kendt i Blicher-Selskabet?"

Ja hvem er de herrer så?

En gang søgning ikke mindst på internettet gav følgende svar:

Det er den meget kendte bibliotekar fra Chicago Jens Chr. Bay (1772-1961) (hvis bibliotek, jeg selv har set på universitetet i Minnesota), der umiddelbart leder til en opklaring af navnet Rasmus Herløv. Bay, der har skrevet en lang række bøger i USA, men også har beriget det danske bogmarked, kalder sin lille bog *Tvende bogstærke Jyder af Folket*. Udgivet år: 1952, 37 s. ill. Om danske bogvenners og bibliotekers velgører Rasmus Herløv, og kenderen af danske bogskatte og folkemindelitteratur Christian Jensen (1874-1940). Det fremgår at bogens beskrivelse: at Rasmus Herløv er fra Gern og Christian Jensen fra Løkken.

Af andre oplysninger fremgår at Rasmus Herløv (1868-1957) var forretningsmand Chicago, med forbindelser til universitetet der, og samtidig en stor ven af Aarhus Universitet. Det vil sige, at Rasmus Herløv har sendt den omtalte *Trial* til sin danske ven Carl Volmer Nordlunde fra Chicago.

Nordlunde (1888-1970) var en kendt dansk bogtrykker med virksomhed i København fra 1927. På nettet skrives der om ham at "han indførte den britiske tradition for harmonisk, diskret, men let læselig typografi i dansk bogproduktion. Han var sin samtids ubestridt lærdeste inden for faget med en typografihistorisk viden, der udfoldedes i talrige, vigtige boghistoriske udgivelser. Nordlundes

store interesse var bogtrykskrifter, deres ophavsmænd og typografiens skiftende stilarter der udmøntede sig i en række bøger, der til trods for deres alder stadig kan læses af alle med interesse for bogtypografi og skrifter. Her kan nævnes: ABC for bogvenner, Bogskrifter og bogtrykkere, Bogtrykkets historie for bogvenner, samt en række artikler i fagpressen om bogtrykkerkunstens status og udfordringer i hans samtid."

Man kan læse meget mere om ham på nettet og ikke mindst i Jan Eskildsens bog *Danmarks store bogtrykker C. Volmer Nordlunde* (2005). EH

100-året for Mark Twains død

Mark Twains døde 21. april 1910 og nu er hans arkiver, der testamentarisk skulle være lukkede i 100 år, blevet åbnet, og man har påbegyndt en udgivelse af hans fuldstændige biografi.

Måske kommer der nyheder frem om den bog, der hedder *Tom Sawyer Detective*, der udkom i 1896 som en fortsættelse af *Tom Sawyer* fra 1876. Mark Twain havde netop været på foredrags- og oplæsningsturne i Europa, for at få styr på sin økonomi, da han fik ideen til at fortsætte bogen om Tom. I denne "Detective" findes historien om en præst, der tilstår et mord, som han ikke har begået, og ord til ord står der det samme, som der står i Blichers *Præsten i Vejbye*. Det har mange skrevet om ikke mindst den tidligere omtalte Jens Chr. Bay, der i 1808 direkte henvendte sig til Twain med en forespørgsel, om han kendte Blichers novelle. Dette benægtede Twain. Imid-

hundred tusinder blev skaffet.

Dernæst gik vi i gang med planlægningen, og det første var selvfølgelig en solid research i de jyske egne, hvor Blicher færdedes. Knud Sørensen skrev sin synopsis, og så var vi klar til at optage grundprogrammet, Knud Sørensens indtaling af teksten. Det blev optaget i Randers på Amtsavisen i det gamle redaktørlokale med den velbevarede gamle kakkellovn, hvor Blicher varmede sin snaps, når han var på besøg i Randers. Hertil kom så de mange optagelser fra herregårde og præstegårde, og det er morsomt at tænke på, at både Randlev og Spentrup præstegårde er bevaret fra Blichers tid. Desuden blev der lavet optagelser af originalforsider fra Blicherudgivelser (tak til Jamers Lerche) og optagelser af tegninger og malerier. Vi er de forskellige Blichermuseer, andre museer og lokalarkiver megen tak skyldig i denne forbindelse.

Jeg mindes disse herlige sommerdage i 1992 som en af de fine oplevelser i mine første år som formand for Blicher-Selskabet.

Da videoen var klippet færdig hos firmaet Casper Thorsøe på Amager, kom lanceringen af den både i Randers og i Thorning. Begge steder var alle sejl sat til og pressen skrev rigtig meget om videoen.

Den digitaliserede udgave er et gensyn værd, så derfor giver vi vore medlemmer et godt tilbud, hvis man skulle ønske at bruge dvd'en som gave til venner og bekendte. EH

Medlemmer kan fremover købe kalenderen for 45 kr. og dvd'en for 65 kr.

Formanden har ordet:

Gå på internettet og bliv vis!

Hvis man vil læse Blicher og ikke blot hans noveller, men også hans digte og artikler og ikke ejer en udgave med disse, har der i flere år været en enestående mulighed på internettet.

Selvfølgelig kan man anskaffe det danske Sprog og Litteraturselskabs store udgave i 33 bd. udgivet fra 1920 til 1933 og trykt med gotiske bogstaver, eller man kan indkøbe antikvarisk Blicher-Selskabets udgave i fire bd. *Udvalgte værker* udgivet i samarbejde med Gyldendal i 1982/83, der som eneste udgave også rummer et bind med artikler og et bind med digte. Desværre er udgaven sjælden på det antikvariske marked.

Men tilbage til det, som jeg omtalte som en enestående mulighed! Hvis man går ind på www.blicherselskabet.dk og finder *Museer og links* er der adgang til den omtalte firebinds udgave nævnt ovenfor, hvis man klikker på Det Kongelige Bibliotek. Man kan også søge direkte under betegnelsen www.adl.dk/ og derefter søge på forfatternavn. Frem på skærmen kommer Det kongelige Biblioteks scanning af Blicher-Selskabets fremragende udgave.

Udgaven blev nøje planlagt i forbindelse med 200-året for Blichers fødsel i 1982. De første 2 bd. indeholder noveller og Blichers selvbiografi. 3. bd. indeholder novellen *Fjorten Dage i Jylland* uddrag af *Diana* og ellers digte. 4. bd. begynder med Blichers rejseskildring *Vestlig Profil af den Cimbriske Halvø*, et uddrag af *Viborg Amt*, *E Bindstouw* og desuden uddrag af Blichers mange artikler om samfundsforhold m.m.

Endnu et par ord om udgaven, der i sin tid blev redigeret af selskabets bestyrelse ved formanden Felix Nørgaard, Gordon Albøge, Søren Baggesen, Marie Stoklund og desuden Sten Rasmussen og H.P. Rohde, der også stod for billedredigeringen. Det lykkedes Blicher-Selskabet at skaffe de 200.000 kr., der skulle til for at udgive et sådant værk. Allerede dengang var fondene meget velvillige over for selskabet, og det kan vi ikke takke nok for. Oprindeligt havde man en ide om at udgive endnu flere bind, men af økonomiske grunde blev det ved de fire.

Der er nok at tage fat på, og man kan downloade de enkelte værker. Der kan være enkelte fejl, da en færdig korrekturlæsning ikke er foretaget oven på scanningerne. – God fornøjelse (mens vi venter på en digital udgave af Blichers samlede værker).

Referat af rundvisning på Frederiksberg slot, søndag, den 10. okt. 2010 ved lektor Helle Frisman.

I forbindelse med årsfesten i Blicher-Selskabet blev der i år mulighed for at besøge Frederiksberg Slot, hvor Blicher flere gange har været i audiens hos Frederik den Sjette. Dette for os interessante aspekt blev dog ikke understreget i den i øvrigt udmærkede rundvisning ved en ung veltalende kadet.

Kadetten tog imod os på trappen og gav en oversigt over slottets bygnings- og funktionshistorie. Inspireret af barokken i de lande Frederik 4. som kronprins rejste i, blev slottet påbegyndt i 1699 og i flere omgange udvidet og ombygget til sit endelige udseende – i 1735. I alle fa-

ser er slottet præget af barokkens spejlsymmetri og understregning af midteraksens betydning.

Slottet, der var tænkt som sommerbolig, kunne efter udvidelsen også være vinterresidens for Christian den Sjette, mens Christiansborg slot blev opført, og i stigende grad blev Frederiksberg kongefamiliens foretrukne sommerbolig, kulminerende med Frederik den Sjette (1768-1839) og hans families mangeårige ophold på slottet, både som kronprins og konge. Fra den sene periode har vi det ofte repeterede genrebillede af den kongelige families søndagssejlad i kanalerne til glæde for undersåtter på udflugt. Det er fra begyndelsen af den periode Oehlenschlägers (1779-1850) barn- og ungdomserindringer stammer. Hans far var organist ved Frederiksberg kirke og tillige fuldmægtig, senere slotsforvalter på Frederiksberg slot. I vintersæsonen, når kongefamilien var rejst "til byen", kunne drengen Adam gå rundt på slottet.

Efter Frederik 6.s dronning, enkedronning Marias død 1852 stod slottet ubeboet, Frederik 7. lod en del værelser blive benyttet af Frimurerlogen, under de slesvigske krige blev det brugt som lazaret, derefter en kort tid udlejet til private, bl.a. Orla Lehmann, for så endelig at få sin nuværende funktion fra 1868, da det blev overdraget til Krigsministeriet (i dag Forsvarsministeriet) til brug for Hærens Officersskole, som flyttede ind året efter og har boet der siden. Hermed knyttedes en forbindelse tilbage til slottets tidlige historie, idet bygherren Fredrik 4. i 1713 oprettede en dansk officersuddannelse. Slottet er blevet restaureret 1927-32 og 1993-98.

først landmand, men opgav dette pga. sygdom og begyndte i stedet at skrive. Han døde i 1959. Ud over at skrive en række romaner, resulterede hans interesse for Blicher i en roman *Ved Solfald* om St. St. Blichers Livsaften. Den udkom i 1942. Ud over det skrev han om Blicher: *Blichers Trækfugleprædiken* 1959, og en *Mindevandring i Spentrup* 1962. Han skrev også om den svenske forfatter Carl Jonas Love Almqvist 1953, *En kunstner og hans muse*.

Andre romaner er *Skarnsfolk* 1937, *De Hjermitslev Bønder* 1939, *Vinden tuder om Børglum* 1945. EH

The Trial of Sören Quist

Et af selskabets mangeårige medlemmer N.P. Skøtt Jørgensen har gjort opmærksom på den amerikanske roman *The Trial of Sören Quist* af Janet Lewis udgivet i 1950 på Doubleday & Company. Skøtt Jørgensen skriver:

"I Vangsgaards Katalog nr. 30 fra oktober 2010 var som bogfortegnelse nr. 418926 en amerikansk bogtitel annonceret til salg. Det var *The Trial of Sören Quist*, af en vis Janet Lewis (Winters), udgivet – med forord 1946, copyright 1947 – af forlaget Doubleday & Company, Inc., Garden City, N.Y. 1950.

I første øjeblik står man jo med håbet om, at her er noget helt nyt, aldrig før set! – Nu kendte og havde jeg imidlertid Povl Skadhauges artikel: Blicher på fremmede sprog (i Omkring Blicher, 1974 s. 138-154), som udmærket kendte bogværket (s. 153), selv om der jo ikke er tale om en oversættelse af Blicher, men om en ret fri fabulering over den version af 'historien', som findes i Fa-

mous Cases of Circumstantial Evidence, – sådan som det fremgår af Forordet. Her lægges der da også ud med en ordentlig skævert, da det påstås, at Præsten i Vejlbj er en af historierne i E Bindstouw!

Bogens komposition kan beskrives som Blicher vendt på hovedet. Fortællingen er også delt i to dele, men 1. del: kap. 1-4 (s. 11-60) begynder med Niels Bruus's hjemkomst til Aalsø og Vejlbj efter 21 år i det fremmede (og hans vanskeligheder med at bevise sin identitet; Niels Bruus ligger jo begravet på Vejlbj Kirkegård), hvorefter 2. del (resten af bogen: kap. 5-22 (s. 61-256) er et stort tilbageblik på forhistorien, så sammenlignet med Blicher's tragedie må romanen vist betegnes som en slem fuser.

Dog ikke uden en vis interesse. – Og da man jo nok ikke altid har dette særlige Blicher bidrag inden for arms rækkevidde, vedlægger jeg i kopi nogle af bogens første sider med Forord, Første kapitel (og kolofon).

Af det forreste af bindets blade fremgår – med blyantsskrift, at foreliggende eksemplar af bogen – på dansk grund – er sendt som gave til en vis C. Volmer Nordlunde fra hans "ældgamle Beundrer" Rasmus Herløv.

Og da gaven altså består i dette vist ikke helt almindelig forekommende bogværk, som vel kan have kostet nogen ulejlighed og interesse at få hjemskaffet, kunne man forestille sig, at de to gamle gubber havde ret så omfattende Blicher-interesser.

Det kunne derfor være interessant at vide, om en af dem, eller de begge har

Gustaf Fröding om Blicher ved Søren Sørensen

Vi der gik i gymnasiet i 50'erne, læste svensk litteratur i et udvalg som Folke Roikjer havde redigeret. Heri skrev han aldeles uforblømt: *F. er Sveriges største lyriker*. Og med F. mente han Gustaf Fröding (1860-1911), så det var det indtryk vi blev studenter med. I Gustaf Fröding-sällskapet mener man et halvt århundrede senere at hans position i den svenske kanon er stærkere end den var da selskabet blev stiftet i 1969.

Ifølge redaktøren på de svenske litterære selskabers fornemme tidsskrift *Parnass* er Fröding imidlertid også en strålende essayist - noget for øvrigt mange lyrikere egentlig er.

Et eksempel på det er det essay han engang i 1890'erne skrev om forfatteren til svenskernes yndlingssyngespil *Värmlänningarna*, nemlig Fredrik Dahlgren. De var begge to fra Värmland, de skrev begge to på den noget særprægede dialekt fra denne landsdel. Heri er det han omtaler *dansken Blicher* og gør det for Blichers *jyske viser*.

Fröding skriver således (i oversættelse): *Der er ... i hans viser som regel et episk element, en eller anden lille historie og ikke bare tavler af episoder af folkelivet. De har deri og i den humoristiske tone måske nok en vis lighed med de oldengelske ballader - og naturligvis endnu mere med danskeren Blichers jyske viser og ..[en plattysk digter].*

Han skriver så at han ikke ved om de har været forbilleder for Dahlgren, men tror det næppe. Derimod er det åbenbart at han selv kendte Blichers viser og san-

ge på jysk - og det er pointen: en af de allerfineste svenske lyrikere har været så fortrolig med Blicher at han nævner ham som én af verdenslitteraturens tre mestre i denne genre.

Per Spillemands vise

Boy Høyer-Nielsen, der var lærer hele sit liv i Vendsyssel, tegnede og malede meget. Tilbage i 1959 udgav han sammen med forfatteren Peder Jensen Kjærgaard et lille hefte, der blev kaldt *Per Spillemands vise*. En videredigtning af Blichers historie *Kærlighed paa Dagvognen*. Hertil tegnede Høyer-Nielsen tre tegninger, hvoraf et trykkes her.

Peder Jensen Kjærgaard, som jeg husker fra min barndom, var repræsenteret i det lille sognebibliotek i en jysk landsby, hvor jeg af og til fra mit 12. år passede udlånet for min far, når han var optaget andetsteds. Det var klart, at Peder Jensen Kjærgaard var at finde i et sådant bibliotek. Han blev født i 1898 i Øster Hjermitzlev, Børglum. Han var

Det kan ikke overraske, at det kongelige inventar stort set er væk, men husets barokke opbygning er bevaret, og det samme gælder en del af udsmykningen. Under besøget så vi rummene i midteraksen på alle etager. I stueetagen gjaldt det først forhallen, hvor der er mindetavler over faldne officerer, der er blevet uddannet her, således også helt nye navne fra krigen i Afghanistan, dernæst i forlængelse heraf ud mod haven et meget smukt rum, kaldet Marskalstuen, et modtagelsesværelse, hvor denne dags besøgende må tænke på, at Blicher sandsynligvis har siddet her og ventet på at tale med kongen. Rummet er i dag forsynet med portrætter af regenter fra Frederik 4. til dronning Margrethe 2.

På etagen ovenover stadig i midteraksen så vi festsalen, smuk, ikke specielt stor, men dog nok til nogle kvadriller ved

ballerne, når undervisningsmøblerne er væk. De oprindelige gyldenlædertapeter er (nødvendigtvis) erstattet af fine kopier, for så vidt helt i barokkens ånd med alt, hvad den indebærer af øjenbedrag.

På etagen ovenover igen så vi nok det mest spændende rum *Rosen*, hvis betegnelse refererer til udtrykket "sub rosa", i fortrolighed. Her skulle man altså kunne tale frit. I dag gælder den frihed bl.a. de løjer, vordende brudgomme blandt officererne udsættes for på deres polterabend. For gæster er rummets mest interessante element loftmaleriet. Her overlader denne referent ordet til Oehlen-schläger, der i erindringerne skriver: *Et billede i den såkaldte rose eller maskeradesal beskæftigede mig også meget.*

Der sidder en beskænket ung herre med hvide silkepantalone, ridderhat; med et smilende ansigt, som rusen næsten har

forvandlet til maske, uagtet han har taget masken af. Et stort glas rhinskvin har han i hånden, som han er på vej til at spille. Ved siden af ham står ædru musikanter, der arbejder for føden, medens han drikker. Tyrken (Frederik den Fjerde formummet) løfter masken lidt i vejret for den dejlige tyrkinde, han taler med, mellem mange flere skønne. Når jeg i min stille vinterro engang imellem ville have mig ret en lystig glædesfest med stadselig vrimmel af alle stænder, så gik jeg blot op i maskeradesalen og stod og stirrede der, til jeg blev stiv i nakken; så havde jeg uden ringeste be-

kostning anrettet det prægtigste gilde. (Oehlschlägers ungdomserindringer udgivet på Jespersens og Pios forlag 1963 – med moderne retskrivning, side 21). Det omtalte billede er malet i 1704 af Benoit le Coffre, som også var mester for talrige andre af slottets billeder, hvoraf de fleste nu befinder sig andre steder, især på Rosenborg.

Endnu to helt specielle rum påkalder sig opmærksomhed, nemlig det kinesiske værelse og Slotskirken. (To andre kunne også have været interessante at se, nemlig marmorbadet og prinsesserens pandekagekøkken).

Det kinesiske værelse i mezzaninetagen i østfløjen er et lille spændende rum, som ikke er ændret siden det blev indrettet. Det orientalske består i vægmalerier og malede kinesiske genstande. Jeg citerer fra Weilbachs værk om slottet fra 1936: *Inventarierne viser, at Vægdekorationen i det mindste gaar tilbage til Midten af det 18de Aarhundrede. I 1743 nævnes seks Stykker malet paa Lærred "an Statt der Tapetzerrey"; og 1755 ti Stykker malet Lærred, som hver især er indsat i Panelet. Omkring 1800 omtales de som "næsten forfaldne", og der er ingen Antydning af, at de er gjort i Stand for Frederik VI. Det er for øvrigt ikke alt sammen Kineserier; de fire største Lærreder er italienske Malerier, hvoraf det ene forestiller en Smedje, de andre Bordscener og Forberedelserne dertil.*

I en rapport om slottet fra 1919 er samme værelses dekoration fremstillet sådan: *Det har lærredsbeklædt Bjelkeloft med Lister, blaa og forgyldte, i Midten en malet Vindrose. Over de to Døre og to Vinduer malede, dekorative Land-*

I flot efterårsvejr kunne vi nyde udsigten fra taget

skabsbilleder i Ramme. I Væggene og foran det ene Vindue paa Lærred malet fire Interiører, af Bassanos Skole, de tre forestillende Tafler, det fjerde en Smedie. Mellem Vinduerne et omhyggeligt og dygtigt malet Blomstestykke af Coffre(?) Paa Panelets Plads i Fyldinger Malerier paa Træ med eksotiske Motiver. Vinduesforydningen foroven og Siderne dekorerede med Imitationer af kinesisk Fajance.

Når jeg for en sikkerheds skyld henviser til litteraturen her, hænger det sammen med, at vi var ekstremt mange mennesker i det lille mørke rum, og det derfor var vanskeligt selv at danne sig et overblik. Overblik over parken og Københavns skyline fik vi til gengæld fra tagterrassen øverst på midteraksen.

Slotskirken i slottets østfløj er et koncentrat af hele byggeriets spejlsymmetri og imitation og øjenbedrag. Alter og prædikestol er placeret over for hinanden på langsiderne, altertavlen er malet på væggen. Der er stolestader på skrånende gulv; dette og de svungne pulpitter leder tanken hen på teaterbalkoner. Bagest i hver af disse er der to symme-

trisk placerede døre, ikke nødvendigvis med rum bagved. Men det ser sådan ud. Symmetri og illusion. Ligesom Benoit le Coffre var hoveddekoratør på selve slottet, var det en maler ved navn H. Krock, som er mester for både loftsmaleri med motiv fra Johs. Åbenbaring og altertavlen med nadverscene. Mellem 1868 og den store restaurering i 1930'erne blev kirken brugt som bibliotek, men den genindviedes som kirke i 1932.

Under rundvisningen fortalte en del anekdoter, herunder selvfølgelig fra den royale cronique scandaleuse. Disse historier skal ikke repeteres her. Blot skal det fremhæves, at maskeradetemaet er gennemgående. Frederik 4. er en figur i loftmaleriet i maskradesalen. Han traf Anna Sophie Rewentlov på et maskebal i Kolding i 1711. Han blev først gift med hende til venstre hånd 1. juli 1712, men så snart hans dronning Louise døde i marts 1721, rykkede Anna Sophie om på højre side, og ved en ceremoni på Frederiksberg slot 30. maj satte kongen selv kronen på Anna Sophies hoved. Også Struensee og Caroline Mathilde havde værelser på slottet. Arrestationen af dem fandt sted ved en maskerade, ikke på Frederiksberg slot, men på Christiansborg slot, i Hofteatret, hvor Blicher-Selskabet tidligere har holdt så mange årsfester.

Maskerade og synsbedrag har været ledetråden i denne lille rapport. Det passer fint med vores hovedpersons forfatter-skab, hvor disse vilkår er gennemgående i flere noveller, men først og fremmest i "Sildig Opvaagnen", som kan betagtes som en borgerlig udgave af førnævnte kongelige skandaler.

Referat af Golden Days arrangementet på Bakkehuset, tirsdag den 21. september.

Nu bort med alskens politik BELL-MAN, BLICHER OG BAKKEHUSET Blandt studenter og intellektuelle i Christian VII's København.

Da tilslutningen var meget stor besluttede man at arrangere endnu en aften og det blev på Klassikerdagen 26. sept.

Årets tema var 17-hundredtallets kultur, herunder oplysningstiden. Vi – Søren Sørensen, Per Warming og undertegnede – havde valgt at fokusere på oplysningstiden, den danske klubvise, den politiske vise (Rahbek, Heiberg senior m.fl.) og Niels og Steen Blichers præste- og herregårdsliv i slutningen af 1700-tallet. Der var fællessang og en række solosange ved de deltagende, der også alle er "trubadurer" og guitarister. Bakkehuset viste sin fine udstilling om oplysningstidens digtere.

Klassikerdagen

fandt sted tirsdag den 21. september på mange danske biblioteker.

Gentofte Bibliotek havde et arrangement kl. 17 med selskaberne for Blicher, Ingemann og H.C. Andersen. Vi samarbejdede som så ofte før.

Erik Harbo fortalte om *Trækfuglene*, Niels Kofoed læste et eventyr af Ingemann. Claus Tilling læste *Hyrdinden og skorstensfejeren* og formanden for Samrådet for de Litterære Selskaber Søren Sørensen, selv lyriker, talte om *Hjortens flugt*.

EH